

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Warszawa, dnia 4 października 2011 r. r.

P. J. Koźmiński
WICEMARSZAŁEK SENATU
Komisja ds. Praw Senackich
T. 10
8765
Podpis

DL-P-II- 071-60/11/2

dot.: BPS/DSK-043-3992/11

BM-T-041-441/11/3

Pani

Grażyna Anna Sztark

Wicemarszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Senat Rzeczypospolitej Polskiej

W odpowiedzi na oświadczenie pana senatora Ryszarda Knosali, przekazane przy piśmie z dnia 15 września 2011 r., nr BPS/DSK-043-3992/11, dotyczące problematyki osób transseksualnych, uprzejmie informuję, co następuje.

Należy zgodzić się z poglądem, wyrażonym w oświadczeniu, że dotychczas ukształtowana w drodze orzecznictwa sądowego praktyka zmiany płci przy wykorzystaniu instrumentów cywilnoprawnych jest obarczona wieloma mankamentami i nie rozstrzyga wszystkich kwestii zapewniających zgodność działań, towarzyszących procedurom medycznym, z obowiązującym porządkiem prawnym. Z tego względu zachodzi konieczność kompleksowego uregulowania problematyki zmiany płci. Rozwiązania tego zagadnienia należy jednak poszukiwać na drodze regulacji publicznoprawnej, przez opracowanie i uchwalenie aktu prawnego, który unormowałby sytuację osób transseksualnych. Akt ten powinien określać przesłanki materialnoprawne wskazujące na istnienie tzw. dysforii płciowej, których zaistnienie pozwalałoby na ubieganie się o zmianę przynależności do płci oraz procedurę i organy uprawnione do stwierdzania tych okoliczności. Wspomniana regulacja powinna także przesądzać o trybie postępowania, w którego ramach przebiegałaby procedura (tryb sądowy lub administracyjny), rodzaju rozstrzygnięcia (orzeczenie, decyzja,

zaświadczenie) i jego skutkach w zakresie danych zawartych w aktach stanu cywilnego. Akt ten powinien w jednoznaczny sposób przesądzać, czy zmiana płci wpisanej w akcie urodzenia jest dopuszczalna po wykonaniu zabiegu korekcyjnego, czy też zabieg taki nie jest konieczny.

W przypadku konieczności takiego zabiegu należałoby wprowadzić regulację publicznoprawną, określającą dopuszczalność i warunki przeprowadzenia takich zabiegów oraz jednoznacznie uchylającą zagrożenie odpowiedzialnością karną. Przyjmując legalność takich działań medycznych należałoby z kolei rozważyć, kto i przy spełnieniu jakich warunków (wiek, stan cywilny itp.) mógłby poddać się tym działaniom. Akt ten powinien określać problematykę zmiany danych osobowych w dokumentach sporządzanych po zmianie płci w stosunku do okoliczności sprzed tego zdarzenia (dotyczy to np. świadectw pracy, dyplomów, świadectw szkolnych, certyfikatów kwalifikacyjnych). Poza tym aktem należałoby prowadzić równoległe prace legislacyjne zmierzające do uregulowania skutków zmiany płci w obszarze stosunków prawnorodzinnych (problematyka rozwiązania małżeństw osób pozostających w takich związkach), jak też w obszarze zabezpieczenia społecznego (z uwagi na zróżnicowanie okresów pracy uprawniających do nabycia uprawnień emerytalnych w zależności od płci).

Przedmiotowa regulacja dotyczyłaby różnych obszarów stosunków społecznych regulowanych przez przepisy zarówno prawa publicznego, jak i prywatnego. Z tego względu uzasadnione wydaje się utworzenie międzyresortowego zespołu do opracowania stosownych rozwiązań prawnych w omawianym zakresie. W pracach tego zespołu powinny wziąć udział właściwe organy - w szczególności ministrowie właściwi do spraw administracji publicznej, spraw wewnętrznych, zdrowia, pracy, zabezpieczenia społecznego, sprawiedliwości, jak również przedstawiciele Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego oraz Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego.

Zgromadzenie

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
Zbigniew Wrona
2
PODSÉKRETARZ STANU